

У Вищому училищі цивільного захисту традиція — про випускника закладу Миколу Ващука новачкам розповідають старшокурсники, його ім'я щоразу згадують під час складання присяги.

«Це була не його зміна,

Присвоїти училищу ім'я Героя України Миколи Ващука, одного з шести пожежників, які першими ліквідували вогонь на ЧАЕС, — з такою пропозицією звертаються через газету «Голос України» члени Вінницької міської організації «Союз Чорнобиль Україна». Адресують її голові Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

«Було б справедливо назвати училище іменем Героя Чорнобиля Миколи Ващука, — каже керівник міської організації «Союз Чорнобиль Україна», ліквідатор аварії на ЧАЕС Михайло Ястремський. — Микола закінчував у нас у Вінниці училище пожежного захисту. Йдеться не тільки про вшанування його пам'яті. На таких прикладах мають виховуватися нинішні і майбутні курсанти. Ось чому важливо присвоїти навчальному закладу ім'я Героя. Він помер молодим. А молодь особливо цінує молодих».

За словами співрозмовника, звернення членів їх-

ньої організації надішлють голові Державної служби України з надзвичайних ситуацій, а копію передадуть в училище. Нині це Вище училище цивільного захисту Львівського університету безпеки життєдіяльності. Ващук, який був родом із сусідньої Житомирщини, навчався тут за три роки до аварії у Чорнобилі.

Був у нього командиром взводу

Про Миколу Ващука розповідається у книжці «Вінничани в Чорнобилі». Од-

ним з її авторів є Михайло Ястремський. Каже: в училищі запровадили гарну традицію — постійно ведуть літопис навчального закладу. Для цього виділили великий альбом, в який записують важливі події, додають документи, фотознімки.

— Коли готували книжку, я знайшов в альбомі фотографії Миколи Ващука, — розповідає Ястремський. — На одній з них він зображений під час заняття з хімпідготовки — одягає протигаз. Збереглася стінгазета, присвячена курсанту Ващуку. Вона випущена у формі

Микола вийшов підмінити товариша...»

бойового листка. Російською мовою. Тоді в училищі усі заняття проводилися російською. У випуску бойового листка вітають Миколу з днем народження.

Розповідь про Ващука в книзі вміщено під заголовком «Він вчився на пожежника у Вінниці». Ястремський також використав фото приїзду до училища батька Миколи Василя Ващука і матері Інни — було це вже після загибелі чорнобильця, зустріч відбувалася у 1996 році. Співрозмовник згадав про ще один факт: навчальним взводом Ващука командував лейтенант Микола Говорушак. Нині він начальник училища.

Ось що розповів автору полковник Говорушак:

— Щоразу під час складання присяги новими кур-

сантами називаю прізвище нашого випускника Героя України Миколи Ващука, — каже полковник. — Зрозуміло, в час його навчання ніхто не міг передбачити, що він за свій героїчний вчинок буде удостоєний найвищого звання України. Пам'ятаю його курсантом. Він навчався у четвертому взводі. Згадую один особливий випадок, що стосується Миколи. Скажу так: не завжди відмінники здатні на героїчний вчинок, і навпаки.

Після Чорнобильської катастрофи в училищі створили стенд Героїв, де є фотографії шести пожежних караулу, які загасили полум'я на реакторі, серед них і Миколи Ващука. Обладнали куточок, присвячений його життю, на жаль, дуже короткому

— менше місяця не дожив до свого 27-річчя.

На запитання: «Як начальник училища ставиться до пропозиції чорнобильців присвоїти їхньому закладу ім'я Героя України Ващука?» Говорушак відповів, що позитивно оцінює ініціативу. При цьому уточнив, що рішення приймається не в училищі. Це питання центральних органів влади. А їхнє завдання — готувати і виховувати нинішніх курсантів такими, яким був, зокрема, Герой України Микола Ващук.

Могили залили бетоном

На лікування Ващука і його побратимів по караулу доставили в Москву. Їх не

змогли врятувати — надто велику дозу опромінення дістали пожежні під час гасіння вогню. 14 травня 1986 року серце Миколи зупинилося. Тіло не віддали батькам, щоб поховати в Овручі на Житомирщині, де вони проживали. Поховали у Підмосков'ї.

У фільмі «Чорнобиль», який зняли британці з американцями у 2019 році, є кадри поховання пожежників. Сюжет завершується тим, що могили заливають товстим шаром бетону. Так у Підмосков'ї залишилися останки українських пожежників.

Як розповідав батько Миколи Ващука, його син не мав чергувати в ту фатальну ніч з 25 на 26 квітня 1986-го. Він вийшов на службу замість товариша.

Той попросив замінити його, бо мав якісь справи.

У рік, коли Миколи Ващука не стало, його нагородили орденом Червоного Прапора (посмертно). У незалежній Україні спершу удостоїли відзнаки Президента — хреста «За мужність» (посмертно), а в 2006 році присвоїли звання Героя України.

У Вінниці є вулиця Миколи Ващука — вона з'явилася під час декомунізації: комісія перейменувала вулицю Квятека, одного з червоних командирів часів громадянської війни 1919 року. Є в нас і трамвайна зупинка імені Миколи Ващука — на третьому маршруті в мікрорайоні Вишенька, тут встановлено стенд із фотографією і біографічними даними Героя.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

Фото Олександра КОРОБЧИНСЬКОГО.

